

רשומות

הצעות חוק

19 ביוני 1960

426

כ"ד בסיון תש"ך

עמוד

- 110 חוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות) (תיקון מס' 3), תש"ך — 1960
- 113 חוק למניעת הסתגרות (עבירות ושיפוט) (תיקון), תש"ך — 1960

חוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות) (תיקון מס' 3),
תש"ך-1960

1. בסעיף 10 לחוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות), תשי"ד-1954¹ (להלן - החוק העיקרי), במקום ההגדרה של "המשכורת הקובעת" תבוא הגדרה זו:
"המשכורת הקובעת" לגבי אדם פלוני בזמן פלוני - המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיעה, ביום הקובע הסמוך לפני אותו זמן, לחייל שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות; אולם אם היה לאדם, ערב פרישתו מהשירות, מינוי לתפקיד שצמודה לו דרגה העולה על דרגתו, תיחשב משכורתו הקובעת על פי הדרגה הצמודה לאותו תפקיד ולא על פי דרגתו של האדם."
2. בסעיף 12 לחוק העיקרי, בפסקה (4), אחרי "לפי הוראות הרמטכ"ל" יבוא "או מי שהוסמך על ידיו לכך".
3. בסעיף 13 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), אחרי "אם שירת בשירות קבע לפחות עשר שנים" יבוא "או אם הוצא לקיצבה מכוח סעיף 16".
4. בסעיף 14 לחוק העיקרי, בפסקה (4), במקום "מי שפוטר משירות קבע לאחר שלקה בו בנכות כמשמעותה בחוק הנכים" יבוא "מי שפוטר משירות קבע מחמת נכות, כמשמעותה בחוק הנכים, שלקה בה באותו שירות".
5. בסעיף 16 לחוק העיקרי יימחקו סעיף קטן (ב) והסימן "(א)" לסעיף קטן (א).
6. בסיפה לסעיף 20 לחוק העיקרי, במקום "לקיצבה" יבוא "לגימלה".
7. בסעיף 23 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא סעיף קטן זה:
" (א) נישאה אלמנתו של חייל הזכאית לקיצבה לפי סעיף זה, יגובה מקיצבת כל יתום של אותו חייל, כל עוד אינו עומד ברשות עצמו, שליש קיצבתו או מחצית התגמולים, הכל לפי הסכום הקטן יותר, על אף האמור בסעיף קטן (א)."
8. בסעיף 31 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (2) תבוא פסקה זו:
" (3) אלמנה הזכאית לקיצבת שאיר לפי סעיף 23 - תשולם לה - על אף האמור בפסקה (2), קיצבה בסכום הגדול שבשני אלה:
(א) הסכום שבו עודפת המשכורת הקובעת, שלפיה יש לחשב את הקיצבה, על הכנסתה של האלמנה מקופת הציבור אך לא יותר מהקיצבה שהיתה מגיעה לאלמנה אלמלא הוראות סעיף זה;
(ב) שני שלישים מהקיצבה שהיתה מגיעה לאלמנה אלמלא הוראות סעיף זה."

1 ס"ח 183, תשי"ד, עמ' 179; ס"ח 235, תשי"ז, עמ' 185; ס"ח 241, תשי"ח, עמ' 43

9. בסעיף 52 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א) יימחקו המלים "תוך זמן שנקבע בתקנות" והמלים "בהחשב עם כל תשלום או זכות שרכש לרגל פרישתו מאותו מוסד".

תקון סעיף 52

10. במקום סעיף 54 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:

"דין החלטה הרמטכ"ל
54. לענין הסעיפים 35, 36, 37, 38 יהיה דין החלטה לפי חוק זה, של הרמטכ"ל או של מי שהוסמך על ידיו, כדין החלטת הממונה וכל האמור בסעיפים אלה לגבי הממונה ייקרא לענין זה כאילו מדובר ברמטכ"ל או במי שהוסמך על ידיו."

החלטת סעיף 54

11. (א) תחילתם של התיקונים שבסעיפים 1 ו-6 לחוק זה היא מיום תחילתו של החוק העיקרי.

(ב) תחילתו של התיקון שבסעיף 4 לחוק זה היא מיום י"ב באב תשי"ז (9 באוגוסט 1957); אלא שלגבי התקופה שמיום תחילתו של החוק העיקרי עד י"א באב תשי"ז (8 באוגוסט 1957) יראו את פסקה (3) לסעיף 14, כנוסחו באותה תקופה, כאילו נאמר בה כך:

"(3) מי שפוטר מהשירות מחמת נכות, כמשמעותה בחוק הנכים, שלקה בה באותו שירות אם דרגת נכותו זו היא חמשים אחוז או יותר."

(ג) האמור בסעיף 4 וכן בסעיף קטן (ב) לסעיף זה אינו פוגע בזכויות שהוקנו לאדם על פי החלטת הממונה לפני פרסום חוק זה ברשומות.

תחילת חוק
להוראות מעבר

12. תקנות שהותקנו לפני פרסום חוק זה ברשומות מכוח סעיף 52 לחוק העיקרי ושחיו מותקנות כדין אילו היה סעיף 9 לחוק זה בתקפו אותה שעה, יראו אותן כאילו הותקנו כדין ביום התקנתן.

דברי הסבר

חוק כדי ביצוע חוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות), תשי"ד-1954 נתגלה הצורך במספר תיקונים; ואלה הם:

(1) לפי החוק הקיים מבוססת המשכורת הקובעת, שלפיה מחשבים את הקיצבה, על הדרגה שהיתה לחייל ערב פרישתו מהשירות, אולם חייל המתמנה לתפקיד שצמודה לו דרגה הגבוהה מדרגתו, משתלמת לו, בהתאם לפקודות הצבא, משכורת לפי הדרגה הצמודה לתפקיד ולא לפי דרגתו. נמצא שאם תוך תקופה זו תחול פרישתו של החייל מהשירות, תהא קיצבתו נקבעת לפי משכורת שהיא פחותה מזו שקיבל למעשה ערב פרישתו. כדי לאפשר לו קיצבה לפי המשכורת האחרונה, מוצע לתקן את ההגדרה של "המשכורת הקובעת" (סעיף 1).

(2) לפי סעיף 14 (4) זכאי לקיצבת פרישה "מי שפוטר משירות קבע לאחר שלקה בו בנכות כמשמעותה בחוק הנכים, אם דרגת נכותו זו היא 35% או יותר". לפי נוסח זה נתונה זכות לקיצבה, אף אם הנכות לא שימשה עילה לפיטורים. התיקון המוצע בא לקבוע את הצורך בקשר סיבתי בין הנכות לבין הפיטורים. (סעיף 4).

(3) לפי החוק הקיים רשאי הרמטכ"ל להוציא לקיצבה חייל ששירת בשירות קבע לפחות 8 שנים, ולפי סעיף 16 (ב), רואים חייל כזה, לענין זכויותיו לגימלה, כאילו שירת 10 שנים. התיקון המוצע בסעיפים 3 ו-5 בא לקבוע, כי הוראה זו כוחה יפה רק לענין חישוב תקופת שירותו לפי סעיף 13 של החוק העיקרי, היינו שתקופת שירות חובה ששירת החייל חובא בהשכון תקופת השירות המזכה לקיצבה. (סעיפים 3 ו-5).

(4) מוצע לשלול ממי שנידון על ידי בית דין צבאי לגירוש מהצבא את כל הגימלאות ולא את הקיצבה בלבד. (סעיף 6).

(5) על פי סעיף 51 לחוק העיקרי רואים אלמנה שנישאה, לענין זכותם של היתומים לגימלה, כאילו היא זכאית לקיצבה; לפיכך משתלם לכל יתום, שאמו נישאה, קיצבה בשיעור 10% מהמשכורת הקובעת, בתוספת 5% לכלל היתומים. בהתאם לסעיף 23 (א) (1) לחוק העיקרי יש להפחית מקיצבה זו מחצית התגמול המשתלם ליתום לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תש"י-1950. נמצא, לאחר הפחתה כאמור, שיתום של סגן, או של בעל דרגה נמוכה ממנו, אינו מקבל קיצבה כלל, ואילו יתום של סרן ושל בעל דרגה גבוהה יותר מקבל קיצבה נמוכה ביותר. החיקון המוצע בא להבטיח קיצבת נאותה ליתומי בעלי כל הדרגות שנפטרו בזמן שירותם ועקב שירוחם והאלמנה נישאה. (סעיף 7).

(6) על פי סעיף 31 (2) לחוק העיקרי — אלמנה הזכאית לקיצבת שאיר ועובדת במוסד ממשלתי, או במוסד אחר שהוכר כקופה ציבורית, אין קיצבת שאיר משתלמת לה אם הכנסתה עולה על מחצית המשכורת הקובעת, ואם הכנסתה אינה מגיעה כדי אותו שיעור, הקיצבה שהיא זכאית לה היא כהפרש שבין הכנסתה לבין מחצית המשכורת הקובעת. נמצא שאם המשכורת הממוצעת של אלמנה עובדת היא — 250 ל"י לחודש, הרי משכורת זו עולה על מחצית המשכורת הקובעת של סגן אלוף ושל בעל דרגה נמוכה יותר, ולא למנהם לא תשולם כל קיצבה. לאחר ניכוי מסים, הוצאות לעזרה בבית, הוצאות נסיעה לעבודה והוצאות נוספות להלבשה נשאר לאלמנה ממשכורתה זו סך — 100 ל"י בערך לחודש. יוצא שהקיצבה שהיתה זכאית לה, אלמלא עבדה, עולה על סכום זה. תוספת ההוראה המוצעת בסעיף 8 באה לעודד עבודתן של אלמנות אלה, שהן רובן ככולן בגיל העבודה. (סעיף 8).

(7) סעיף 52 (א) לחוק העיקרי קובע:

"אדם שפרש ממוסד מוכר ועבר, תוך זמן שנקבע בתקנות, לשירות קבע מחשב עבודתו באותו מוסד כשירות לענין חוק זה, ותקופת עבודתו במוסד הצורך, כולה או מקצתה, לתקופת שירותו בשירות קבע, בהתחשב עם כל תשלום או זכות שרכש לרגל פרישתו מאותו מוסד, הכל לפי כללים ותנאים שנקבעו בתקנות."
הוראה בעלת תוכן ובוטח דומים נקבעה בסעיף 61 (א) לחוק שירות המדינה (גימלאות), תש"ו-1955.

המלים "תוך זמן שנקבע בתקנות" מונעות הסדר רצוי שנקבע בתקנות לענין זה. בתקנות שהותקנו לפי סעיף 61 לחוק שירות המדינה (גימלאות) — ותקופת דומות הותקנו גם על פי סעיף 52 לחוק העיקרי — נקבע כתנאי להישוב תקופת עבודה במוסד מוכר, לצורך חישוב הזכות לגימלאות, שתהא רציפות בין העבודה במוסד מוכר לבין השירות בשירות המדינה או שההפסקה תהא מטעמים שלעובד לא היתה שליטה עליהם (כגון שירות צבאי, מחלה וכיו"ב). בית המשפט פסל את התנאי הזה בהסתמך על המלים "תוך זמן שנקבע בתקנות", שברישתה של סעיף 61 (א).

בפסק הדין של בית המשפט המחוזי שבירושלים בע"א 34/59 (נציב שירות המדינה נ. רוזנפלד) נקבע, כי אין בתקנה האמורה משום "קביעת זמן", כאמור בסעיף הנ"ל, ואין להכיר בעבודת אדם במוסד מוכר, לאחר שפרש ממנו ועבר לשירות המדינה, כל עוד לא נקבע בתקנות זמן שתוכו עבר אותו אדם מהמוסד המוכר לשירות המדינה.

כמו כן נמנע הסדר אחר שנקבע בתקנה 5 לתקנות הנ"ל האומרת שיש לצרף לתקופת השירות ארבע המישייות מתקופת העבודה במוסד מוכר.

בע"א 40/59 לפני בית המשפט המחוזי שכירושלים (נציב שירות המדינה נ. יעקב עצמון) קבע בית המשפט, כי לפי המלים "בהתחשב עם כל תשלום או זכות שרכש לרגל פרישתו מאותו מוסד" שבסעיף 61 (א) לחוק שירות המדינה (גימלאות) — ומלים זהות מופיעות גם בסעיף 52 (א) לחוק שירות הקבע בצה"ל (גימלאות) — אין תוקף לתקנה 5 האמורה — ותקנה דומה נקבעה גם בתקנות לפי סעיף 52 לחוק שירות הקבע בצה"ל (גימלאות) — כיון שהיא חורגת מתחום סמכותו של השר, לאחר שאין בה משום התחשבות "עם כל תשלום או זכות שרכש אדם לרגל פרישתו מאותו מוסד".

מוצע לחוק את שני הסייגים האמורים כדי להחיר כל הסדר מכוח הסיפה בלבד שבסעיף 52 (א) — "הכל לפי כללים ותנאים שנקבעו בתקנות". (סעיף 9).

(8) על פי סעיף 54 הובטחה זכות ערעור על החלטת הרמטכ"ל לפני ועדת ערעור. החוראה המוצעת באה להבטיח זכות ערעור גם על החלטת מי שהוסמך על ידי הרמטכ"ל, בעקבות התיקון המוצע לסעיף 12 (4) לחוק העיקרי.

חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון), תש"ך-1960

1. בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), תשי"ד-1954, אחרי סעיף 2 יבוא סעיף

הז:
"יציאה שלא
כדין
א2. היוצא, ביודעין ושלא כדין, מישראל ללבנון, לסוריה, למצרים, לעבר-הירדן, לסעודיה, לעיראק, לתימן או לכל חלק מארץ ישראל שמחוץ לישראל, דינו — מאסר חמש שנים או קנס חמשת אלפים לירות."

דברי הסבר

מתרבים והולכים המקרים שתושבי ישראל יוצאים ביודעין ושלא כדין לאחת מארצות השכנות. רוב האנשים האלה מובאים לדין בשל מסירת ידיעות או בשל מגע עם סוכני האויב לפי החוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה), תשי"ז-1957, אף-על-פי שמסירת ידיעות או מגע עם סוכנים כאמור לא היו מטרותם או כוונתם של רבים מעוברי גבולות אלה. הענשים על עזיבת הארץ ללא היתר יציאה אינם הולמים את חומרת העבירה שביציאה לארץ האויב, אף הענשים על יציאה משטח סגור או אזור בטחון לא תמיד הולמים את חומרתה ואפיה של העבירה הנדונה.

החוק המוצע בה להשוות דין מסתנן לארץ האויב לדין המסתנן מארץ האויב; והוא עונש מאסר עד חמש שנים.

1 ס"ח 161, תשי"ד, עמ' 160.

